

60 dagar på 6 minuter

Trendspaning i en snabbrörlig
omvärld – #2, 2023

Det är mycket nu. Men det går att hantera. Får vi ge ett bidrag?

På Plan B är vår mission att utveckla ett mer hållbart, klimatsmart och inkluderande samhälle. Vi tror att digitaliseringen är det mest kraftfulla verktyget och har som uppgift att stötta människor och organisationer att ta till sig möjligheterna till hållbar omställning. Det är en komplicerad och föränderlig bild av utvecklingen vi ser från vår horisont i vår vardag. Skrapar man lite på ytan kan man dock se många tecken på ett antal makrotrender. Vi tror att det underlättar om vi sätter ord på det vi ser, i ett lite större perspektiv. Vi tar stöd i ett antal exempel.

Vad har vi pratat om vid kaffebryggaren de senaste två månaderna? Välkomna ombord och botanisera.

Innehåll

Sociala media är dött. Leve sociala media!	2
Digital tjänsteutveckling är nästa svenska basnäring	2
Data? Vilken data? Det här är vi inte så bra på.	4
Nyproducerade bostäder är en krismarknad	4
Strategisk innovation tar ny fart	5
Vi konstaterar att	6
Plan B + Kontakt	8

Dan Engström

affärsområdesansvarig Innovation
adjungerad professor
dan.engstrom@planbab.com

Sociala media är dött. Leve sociala media!

Ser vi redan nu slutet på sociala media som vi känner det? Många tecken tyder på att det kan vara så, och man kan ana att en ny generation plattformar är på väg.

Epoken för gratispengar är över och techindustrin har därmed gått från krav på tillväxt till krav på lönsamhet. Det här är ett svårt steg för den att ta – tillväxt och lönsamhet har olika logik. Vi ser också krav från myndigheter på ökad integritet för användarna och minskad vilja från användarna att dela information. Detta leder till minskad förmåga att styra reklam till användarna, vilket i sin tur leder till minskade reklamintäkter. Med användare som är vana vid gratisjänster så är det inte självklart lätt att skapa intäkter från nya Premium-varianter av Twitters och Facebooks blue ticks. Krav på minskad overhead leder till personalneddragningar och minskade möjligheter att möta desinformation och trollfabriker. Trovärdigheten blir omedelbart lidande. Det här ska kompletteras med användarnas ökade insikt om att sociala medias affärsmodeller bygger på trafik, och att trafik styrs genom algoritmer som lyfter det som är provocerande och sönrande. En i grunden ohälsosam affärsmodell kan ganska snart leda till att människor tar avstånd och slutar ägna sig åt substansiell verksamhet – sociala plattformar blir då shouting matches där ingen lutar på något de läser. Eller till att plattformarna blir platser där man enbart sprider memes till varandra.

Är sociala media på väg att bli forum för banaliteter och grälsjuka extremister? Meme med okänd upphovsperson.

De stora får svårt att hålla den overhead som krävs för att behålla sin storlek om de samtidigt vill vara trovärdiga som plattformar för seriöst innehåll. Många som sagts upp från exempelvis Twitter startar sannolikt egna plattformar, så vi kommer se många mindre sociala plattformar. Dessa saknar dock de storas dominans: det kommer troligen inte finnas en plattform där jag kan nå både GAIS, Yoko Ono och mina kompisar, och jag måste då vänja mig vid att kolla flera olika plattformar. Jag tror personligen att vi redan

idag är mättade av vårt flöde. Ungdomarna är absolut i hög grad mättade av det ständiga flödet av saker som måste kollas och reageras på.

Viljan att följa vänner, bekanta och kändisar i ett flöde i telefonen kommer dock kvarstå. Min spaning är att vi snart kommer se en generation 2.0 av sociala media, och den kommer se mycket annorlunda ut än den första generationen.

Länkar

- Tyskland: <https://www.reuters.com/technology/eu-court-rules-against-meta-over-german-consumer-body-challenge-2022-04-28/>
- Irland: <https://apnews.com/article/technology-business-europe-ireland-european-union-77d88a197a6f8d2ac6ad490e4ad69c8c>
- Apple ad-tracking opt-out: <https://www.gadgetsnow.com/how-to/how-to-opt-out-of-apples-new-ad-tracking-prompt-in-ios-14-5-update/articleshow/82309514.cms>
- Deloitte 2023 technology industry outlook: <https://www2.deloitte.com/us/en/pages/technology-media-and-telecommunications/articles/technology-industry-outlook.html>
- Twitter misslyckas och gör nytt försök med den blå bocken efter vit makt-kontrovers: <https://news.sky.com/story/twitter-to-relaunch-blue-tick-verifications-after-pausing-process-over-white-supremacist-controversy-12141897>
- Meta tar betalt för blå bock: <https://www.indiatvnews.com/technology/news/facebook-instagram-and-whatsapp-to-charge-for-blue-tick-here-are-the-pricing-2023-02-20-848702>

Digital tjänsteutveckling är nästa svenska basnäring

Mycket tyder på att digital tjänsteutveckling är nästa svenska basnäring. Här är kommunerna som blir först att bygga ett ekosystem kring detta.

I gränslandet mellan hållbar utveckling (ett skallkrav för all mänsklig aktivitet), digitalisering (kraftfulla verktyg för hållbarhet) och affärsutveckling (den praktiska drivkraften för omställningen) hittar vi digital tjänsteutveckling som en minsta gemensam nämnare. Krav på ökad profilering av både städer och lärosäten som progressiva, aktiva aktörer tror jag kommer att leda till att aktörer i flera kommuner kommer att söka möjligheter att bygga kraftfulla nätverk som stöttar studenter att starta nya företag inom digital tjänsteutveckling. Trippel helix är grunden till denna utveckling: regionala innovations-, tillväxt- och/eller hållbarhetsfokuserade nätverk där akademien ingår som en av flera aktörer, ofta tillsammans med myndigheter och näringsliv. Förebilden lär vara Sweden Game Arena som är så framgångsrik med detta inom spelutveckling. De har en affärsmodell och kultur som gör att utvecklingen drivs av aktörerna, och en konferens som samlar stora delar av världen i oktober varje år.

Vilken region eller kommun är först med att aktivt bygga sin förmåga att bli ett sådant centrum inom digital tjänsteutveckling? Lägst odds sätter jag på Norrköpings kommun, Norrköping Science Park tillsammans med Linköpings universitet campus Norrköping. Med sina knappt 100 000 invånare är Norrköping lagom stort för att skapa en gemenskap som samlas kring deltagarnas drivkraft och kreativitet, aktörerna arbetar aktivt för att öka sin samverkan i trippel helix, man är redan långt framme i sin spetsförmåga och söker aktivt efter nästa domän att utveckla. Precis som i Skövde finns det en regional stolthet i Norrköping som man absolut inte ska underskatta. Jag tror att Norrköping blir en positiv överraskning för många över tid.

Med risk att missa någon region som jag inte känner tillräckligt bra sätter jag också låga odds på:

- **Skellefteå.** Skellefteå Science Park med Luleå tekniska högskola: Skellefteå har snarlika satsningar inom spelindustrin och stora hållbarhetsdrivna industrisatsningar med teknikutveckling i absolut världsklass i sitt närområde. Man har också ett stort behov av att skapa automatiseringar och rationaliseringar i sina processer för att kunna genomföra de stora industrisatsningarna med de begränsningar man har i tillgänglig befolkning.
- **Halmstad.** Näringslivsutveckling Region Halland med Högskolan i Halmstad: Region Halland har länge varit en stark samlade kraft till stöd för sitt näringsliv, atmosfären i Halland är aktiv med massor av små entreprenörer, och jag är av åsikten att Högskolan i Halmstad enbart saknar en gnista för att nå sin potential som katalysator av näringslivets modernisering.
- **Göteborg.** Business Region Göteborg AB med YRGO på Lindholmen: Göteborg satsar stort på teknikutveckling för hållbar omställning och på kunskapsintensiva ekosystem. Staden riskerar att vara för stort men har fördelen med aktivt deltagande från de konstnärliga och kreativa näringarna.

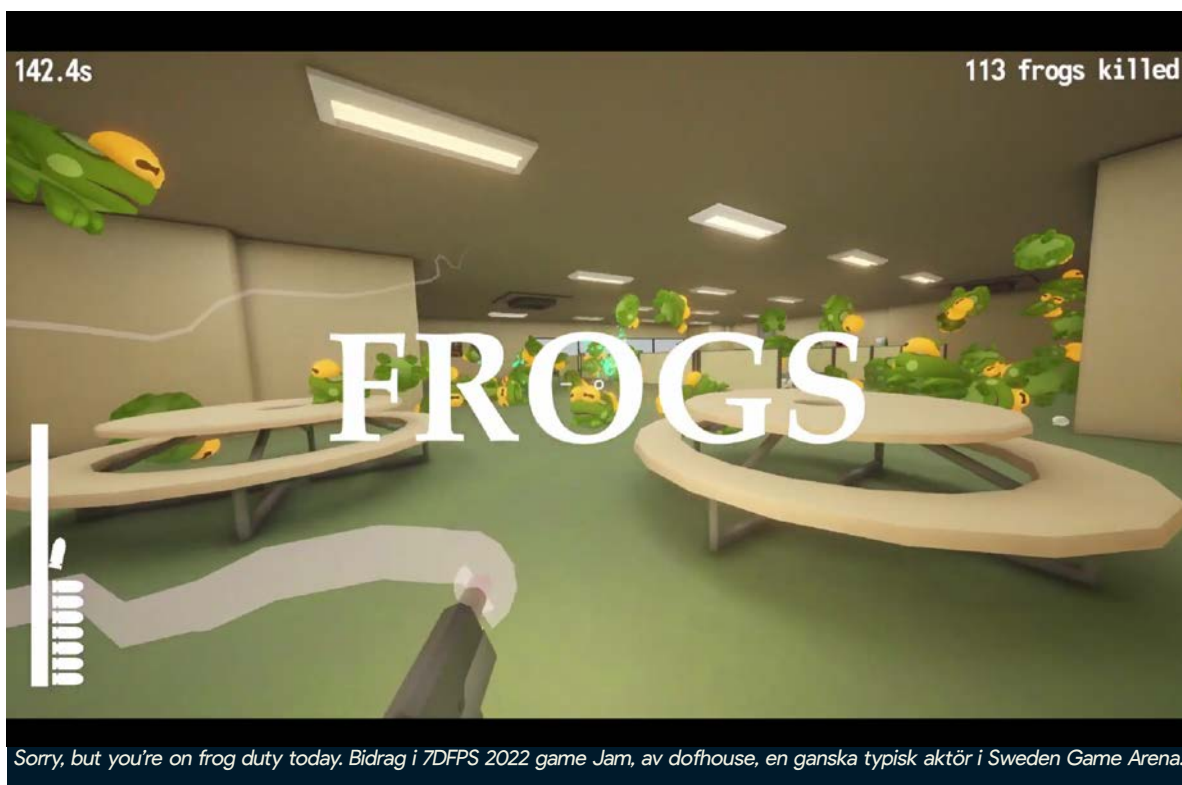
Länkar

- Avancerad digitalisering: <https://www.vinnova.se/m/digital-omstallning/avancerad-digitalisering-program-for--framtidens-losningar-inom-svensk-industri/>

Industrilandskapet, Norrköping, januari 2023, i Motala ström mitt i campus för Linköpings universitet. Vem mer tror att den här staden kan skapa något oväntat? Foto Dan Engström.

- Sweden Game Arena: <https://swedengamearena.com/en/news/flera-skovdebolag-toppade-speljattens-listor/>
- Sweden Game Conference: <https://swedengameconference.se/en/>
- Frog duty: <https://dofhouse.itch.io/frog-duty>
- Trippel helix: <https://www.sns.se/artiklar/trippelhelix-den-nya-innovationsmodellen-hogskola-naringsliv-och-myndigheter-i-samverkan/>
- What's next for the gaming industry? https://www.ey.com/en_us/tmt/what-s-possible-for-the-gaming-industry-in-the-next-dimension
- Norrköping Science Park: <https://www.nosp.se/>
- Skellefteå Science Park: <https://skellefteasciencepark.se/>
- Näringslivsutveckling Region Halland: <https://www.regionhalland.se/utveckling-och-tillvaxt/naringslivsutveckling/>
- Business Region Göteborg: <https://www.businessregiongoteborg.se/>

Data? Vilken data? Det här är vi inte så bra på.

Bara 13% av alla företag som jobbar med en strategi för datadrivet värdeskapande anser sig vara bra på det. MIT Technology Review har skrivit ett white paper om hur man bygger en högpresterande data- och AI-driven organisation. Och det är nästan jag som berättar det sämsta pappa-skämtet någonsin, med hjälp av Chat-GPT och D-ID.

MIT Technology Review har skrivit ett white paper om hur man bygger en högpresterande data- och AI-driven organisation. Bakgrunden är hur kunder och slutanvändare har tytt sig till den digitala sfären under pandemin, och företag har nu börjat på allvar utveckla tjänster baserade på molnet, AI och machine learning. De allra flesta av dessa företag landar i att värdet av dessa tjänster och insikterna de kan generera kräver strukturerad, tillgänglig, läsbar data. MIT Technology Review intervjuade 351 ledande personer inom denna utveckling och berättar i sin rapport vad de sa om hur man gör, vad andra gör och vad man kan ta med sig för insikter om de stora trenderna.

Ett enkelt exempel på hur man kan skapa värde genom AI: jag bad Chat-GPT att ge mig sitt sämsta pappa-skämt (jag skrev "Tell us your worst dad joke"), laddade upp en bild av mig själv på D-ID och genererade en animering när jag berättar skämtet. Här kan du se resultatet: https://www.youtube.com/shorts/GcyAn6uR_d8. Hela processen tog nittio sekunder och kan lätt automatiseras. Anta att frågan i stället handlar om vilka säkerhetsrutiner som gäller för en aktivitet som ska genomföras på en viss byggplats och en hantverkare undrar vad hen ska tänka på. Då kan man träna AI-algoritmen på byggplatsens och företagets säkerhetsrutiner och incidentrapporter, och i realtid generera en kort film som besvarar den frågan. Skillnaden mellan detta och chatbotarna vi ser dagligen är dels att man inte behöver förutse vilka frågor som kommer ställas, dels att man kan få svar som inkluderar lokala förutsättningar som också kan tillåtas variera över tid. Har vi tappat saker från hög höjd på just den här arbetsplatsen så kan filmen också berätta att man särskilt ska tänka på detta. Och ju fler frågor som ställs, desto fler insikter skapas och desto mer kan vi se vilken kunskap som vi inte lyckats sprida till medarbetarna på plats.

Chat-GPT finns som pilot på svenska och funktionaliteten integreras i Microsofts mjukvarutjänster, och är samtidigt absolut inte det enda verktyget som finns därute. Möjligheterna begränsas bara av vår fantasi. Den första AI-skapade, illustrerade barnboken finns redan. Vad får oss att tro att det här inte kullkastar det mesta av våra vanor?

Länkar

- Building a high-performance data and AI organization från MIT Technology Review: <https://www.databricks.com/resources/whitepaper/mit-technology-review-insights-report>
- Why don't scientists trust atoms? <https://studio.d-id.com/share?id=2b20a7b04b98d9f762cebbf334e8f78a>
- Chat-GPT på svenska: <https://www.ai.se/en/node/81535/gpt-sw3>
- Microsoft och OpenAI: <https://azure.microsoft.com/en-us/blog/general-availability-of-azure-openai-service-expands-access-to-large-advanced-ai-models-with-added-enterprise-benefits/>

Why don't scientists trust atoms? Foto av Atelje Lena.

- Sexton andra AI-verktyg att hålla koll på: <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7022710848460656640/>
- Alice and Sparkle, en AI-skapad, illustrerad barnbok: <https://www.amazon.com/Audible-Alice-and-Sparkle/dp/BOBQPP3DMQ>

Nyproducerade bostäder är en krismarknad

Småhusindustrin har det rejält tufft just nu. Men det finns några små tecken på att det finns ett annat sätt att arbeta. Innan det blir en riktig spaning i ett senare nyhetsbrev nöjer vi oss här med några nedslag i det här ämnet.

Vi kan konstatera ett rejält försäljningstapp på nyproducerade bostäder och att det just nu ser nattsvart ut för småhustillverkarna. En förklaring är de stora centralbankernas strategi för återhämtning efter de stora krascherna nu är över. Epoken av gratispengar är över. Det här förklarar också varför högteknologiska tillväxtföretag nu förväntas skapa lönsamhet och inte bara tillväxt. Tur att branschen har kloke Lennart Weiss med ögonen på bollen.

Samtidigt som bostadsbyggandet minskar kan man tycka att det är med överraskande timing att Serneke och Jönköpingsbaserade fastighetsutvecklaren Tosito bildar nytt bolag för att bygga nya bostäder i Västsverige. Den minnesgode läsaren minns dock kanske trenderna som McKinsey beskrev i *The Next Normal in Construction*, där produktifiering inom avgränsade sektorer är en strategi som dominerar, och där kompetens och processer görs inhouse. Låt mig killgissa att det nya bolaget kommer att följa de nio dynamikerna som McKinsey beskriver. Vårt att hålla ögonen på!

Det finns en del resurser som de skulle kunna hålla koll på. Bland annat har den brittiska Construction Innovation Hub har gett ut en handbok för hur man gör sådana plattformar inom samhällsbyggandet. Också värt ett besök. Building 4.0 CRC är spjutspets inom att förstå och accelerera utvecklingen till moderna metoder i samhällsbyggandet. Och australiska c4SMC (Centre for Smart Modern Construction) har just publicerat *Barriers to the Adoption of Digital Twin in the Construction Industry: A Literature Review*. Och Högskolan i Skövde har beviljats 2,1 miljoner kronor av Torsten Söderbergs Stiftelse för att undersöka hur små och medelstora företag hanterar flera parallellt pågående kriser:

Länkar

- Försäljningstapp på nyproducerade bostäder: <https://www.gp.se/ekonomi/stort-f%C3%B6rs%C3%A4ljningstapp-f%C3%B6r-nyproduktion-1.90850076>
- Nattsvart för småhustillverkarna: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/nattsvart-for-smahustillverkarna>
- Epoken med gratispengar är över: <https://fastighetstidningen.se/epoken-med-gratispengar-ar-over-tuff-omstallning-vantar/>
- Tosito och Serneke bildar nytt bolag: <https://www.gp.se/ekonomi/serneke-bildar-nytt-bolag-f%C3%B6r-att-bygga-bost%C3%A4der-i-v%C3%A4stsverige-1.89865380>
- Tosito och Serneke bildar nytt bolag: <https://tosito.se/press/tosito-och-serneke-bildar-bolag-for-att-utveckla-bostader/>
- The Next Normal in Construction: <https://www.mckinsey.com/capabilities/operations/our-insights/the-next-normal-in-construction-how-disruption-is-reshaping-the-worlds-largest-ecosystem>
- Platform handbook: <https://constructioninnovationhub.org.uk/our-projects-and-impact/platform-programme/rulebook/>
- Building 4.0 CRC: <https://blog.bluebeam.com/au/building-40-crc-construction-innovation/>
- C4SMC: <https://www.linkedin.com/company/c4smc/>
- Barriers to the Adoption of Digital Twin: <https://www.mdpi.com/2227-9709/10/1/14>
- Referensbank till fall där man använt digitala tvillingar: <https://www.digitaltwinconsortium.org/initiatives/technology-showcase/>
- Forskning om företags krishantering: <https://www.mynewsdesk.com/se/his/pressreleases/pandemi-inflation-och-energi-kris-hur-paaverkas-svenska-smafoeretag-3227757>

Strategisk innovation tar ny fart

Den stora, nationella framtidssatsningen Impact Innovation har börjat ta form. Under tiden händer det saker både i det befintliga programmet Smart Built Environment och på gräsrotsnivå. Effekterna syns snart i ett bokslut nära dig.

Impact Innovation är Vinnovas, Energimyndighetens och Formas gemensamma framtidssatsning, nästa generation av de strategiska innovationsprogrammen. Inom samhällsbyggnad har vi tidigare satsningar som Smart Built Environment, InfraSweden och DriveSweden. IQ Samhällsbyggnad har nu beviljats finansiering för att tillsammans med 50 partners från nätverket ta fram förslag på ett nytt innovationsprogram som accelererar omställningen till resurseffektivt samhällsbyggande, med fokus på attraktiva livsmiljöer. Förslaget kallas *the Shift*. Ett utmärkt namn, och inte sämre för att det är svårt att leva upp till! Någon annan ambition kan man ju inte ha.

Det är en inneboende risk med strategiska program att man lyssnar för mycket på sina styrelseledamöter: de som normalt har som uppgift i sin respektive vardag att försvara och utveckla en befintlig affär. Även strategiska innovationsprogram finansieras av de aktörer som har allra störst intresse av att innovationerna stärker sakernas befintliga tillstånd. Risken finns att man kommer att tycka att namnet och målen är sexiga och sedan outtalat förvaltar de etablerade aktörernas kortsiktiga intressen när man fattar de operativa besluten. Det är inte självklart om programmet är till för samhällsbyggnad eller för de etablerade samhällsbyggarna. Samtidigt kan man inte finansiera ett strategiskt innovationsprogram utan stöd av de etablerade aktörerna. Om det finns någon i vår sektor som kan lösa den knuten så är det vännerna på IQ Samhällsbyggnad.

I det pågående strategiska innovationsprogrammet Smart Built Environment finns det nu två nya temaledare: Johan Larsson, LTU, är ny temaledare för Kunskap och kompetens, och Petra Jennings, FOJAB, är ny temaledare för Innovationer och nya tillämpningar. Vid nyår tog duktiga Viktoria Sundquist, Chalmers, vid efter mig som temaledare för Värdekedjor och affärsmodeller. Viktoria och hennes kollega Martin Löwstedt publicerade nyligen en otroligt intressant spaning om framtidens digitala affärsmodeller. Missa inte den: Viktoria och Martin beskriver hur ett nytt ekosystem av disruptiva, digitalt drivna företag växer under radarn för de etablerade aktörerna. Daron Omed från WSP har gjort en intressant betraktelse om digitalisering i en konservativ bransch, och kanske just för att den koncentrerar sig på tidsbesparingar och effektivitet är den intressant för vad som händer här och nu hos etablerade aktörer. Det som står i Viktorias och Martins rapport handlar lika mycket om vad som händer *utanför* kretsen av de vi träffar på våra vanliga frukostseminarier. *The Shift* har också den ambitionen: utöka nätverket utanför de vanliga aktörerna, och jag ger en personlig applåd för det.

Nu vet vi ju att vi tenderar att överskatta teknikskiftets inverkan på kort sikt, och att vi ofta kraftigt underskattar deras påverkan på längre sikt. Men det dröjer inte länge innan de lätt arroganta resonemangen jag hör varje vecka om att "det här sättet att driva företag har ju visat sig fungera rätt hyfsat under en rätt lång tid" börjar implodera. Jag ger det tre till fem år. Och återigen, med risk att bli tjatig: 3-5 år är ungefär lika lång tid som man behöver för att lära sig förstå de nya affärsmodellerna och den nya logiken. Vänta inte.

Den 8 februari gav jag en frukostpresentation på Linköpings universitets samverkansforum Brains & Bricks om samhällsbyggandet förestående, affärsmässiga paradigmskifte. Om man vill kan man ju börja där! Eller i IQS minispaning där man förutspår att under 2023 blir flera saker verklighet: Smarta datadrivna klimatverktyg, nya affärsmodeller anpassade till digitala arbetsmetoder, fler eldrivna transporter och mer mikromobilitet i staden. Man kan också börja i the Gartner Report 2023 som är en roadmap för att bygga digital logik och metod i ett företag.

Länkar

- The Shift: <https://www.iqs.se/om-oss/aktuellt/nyheter/2023/2023-02-08-nu-jobbar-vi-mot-ett-skifte-till-resurseffektivt-samhallsbyggande/>
- 23 projekt får stöd inför Impact Innovation: <https://www.formas.se/arkiv/nyheter/nyheter/2023-02-08-23-projekt-far-stod-for-att-kraftsamla-infor-impact-innovation.html>
- Johan Larsson: <https://smartbuilt.se/aktuellt/nyheter/2023/230213-johan-larsson/>
- Petra Jenning: <https://smartbuilt.se/aktuellt/nyheter/2023/temaledare-petra-jenning/>
- Framtidens digitala affärsmodeller: <https://smartbuilt.se/aktuellt/nyheter/2022/221208-digitala-affarsmodeller/>
- Digitalisering i en konservativ bransch: <https://www.wsp.com/sv-se/insikter/att-lata-automatisering-ta-plats-i-en-konservativ-bransch>
- Brains & Bricks: <https://liu.se/forskning/brains-and-bricks-samverkan-for-effektiva-forsorjningskedjor-i-byggprocessen-b2>
- Samhällsbyggandets affärsmässiga paradigmskifte: <https://www.youtube.com/watch?v=ZeRpxnWVeVc>
- Verklighet under 2023: <https://www.iqs.se/om-oss/aktuellt/nyheter/2023/230111-tre-spaningar-ideerna-som-blir-verklighet-under-2023/>
- Gartner Report 2023: <https://www.gartner.com/en/information-technology/role/enterprise-architecture-technology-leaders>

AI-baserad rendering av Revitmodell.
Illustration av EvolveLab från aecmag.com

Vi konstaterar att

I kategorin “Saker som händer så fort att det är svårt att hänga med” sammanställer vi här en lista på de händelser som stuckit ut vid diskussionerna vid kaffemaskinen. Den ska inte på något vis gesken av att vara komplett, men den ger en ögonblicksbild av illustrativa händelser på senaste tiden.

Inom ramen för systemskiften och disruptiv utveckling konstaterar vi att:

Teknik

- Ett handelskrig inom grön omställning finns på horisonten: https://www.linkedin.com/posts/ursula-von-der-leyen_wef23-eu-eugreendeal-activity-7021146126393188352-sqXq/ och <https://svt.se/nyheter/klimatet-vinnare-i-det-grona-handelskriget>
- Batterier görs av trä. Norrköpingsbolaget Ligna Energy tar upp kampen med litium i produktionen av framtidens batterier. <https://www.di.se/hallbart-naringsliv/har-blir-trabatterierna-verklighet/>
- Medan träskivor görs av gräs, av Plantd Materials. <https://www.dezeen.com/cdn.ampproject.org/c/s/www.dezeen.com/2023/01/26/plantd-building-material-processed-grass/amp/>
- OpenAI lanserar verktyg som kan skilja på AI-författad text och text skriver av studenter ... förlåt, människor. <https://openai.com/blog/new-ai-classifier-for-indicating-ai-written-text/>
- Den australiska byggnormen har nu tillgängliggjorts som ett grafisk, interaktivt dokument som heter Tools. Varje del av byggnaden och varje funktion är en klickbar bild. <https://www.architectureanddesign.com.au/news/a-revolution-in-building-codes#>
- Time-to-market har blivit otroligt relevant även i vår bransch. Exmpel: Tyréns har inlett pilottester av egenutvecklade tjänster och produkter för bygg- och fastighetsmarknaden, genom NEXT som jag skrivit om förut. Den senaste tjänsten är IFC-Validator. <https://www.svenskbyggtidning.se/2020/10/13/tyrens-nya-tjanst-ifc-validator-kan-ge-kraftiga-kostnadsbesparingar/> Ja, eller så laddar man ner en sådan applikation genom ifcToolbox och gör jobbet själv: <https://youshengcode.github.io/IfcToolbox.Doc/#/> eller <https://apps.microsoft.com/store/detail/ifc-toolbox/9N77PHD2H471>.
- Fem framgångshistorier om digitala tvillingar i andra branscher, där man använder digitala tvillingar för att övervaka verksamheten, planera underhåll, ge bättre service till kunderna och för att optimera leveranskedjorna. <https://cio.idg.se/2.1782/1.760003/digitala-tvillingar-framgangshistorier>
- AI-baserade generativa verktyg som Midjourney och DALL-E genererar bilder i två dimensioner. Men Veras av EvolveLab gör AI-baserad rendering av Revitmodeller. Snyggt. <https://aecmag.com/visualisation/veras-ai-based-renderer-for-revit-models/>

Innovationskraft

- Tio tekniker som betyder mest just nu, enligt MIT Technology Review: <https://www.technologyreview.com/2023/01/09/1066394/10-breakthrough-technologies-2023/#breakthrough-technology-poll>
- Ny forskningsrapport: Investigating Adoption of Digital Technologies in Construction Projects av Yashar Gholami, Linköpings universitet: <https://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1720416&dswid=-747> <https://uppkoppladbygg.se/aktuellt/aktuellt-2023/230111-licentiatavhandling/>

- Efter beslut av EU-kommissionen gäller ett tillägg till Öppna Data-direktivet som innebär att datamängder som är särskilt värdefulla för samhället ska tillhandahållas utan avgift och helst som öppna data. <https://via.tt.se/pressmeddelande/stor-samhallsnytta-nar-lantmateriets-information-slapps-fri?lang=sv&publisherId=3236286&releasId=3338751>
- Conscious quitting är här. Drygt hälften av anställda skulle överväga att säga upp sig om företagets värderingar inte stämde överens med deras egna. <https://www.paulpolman.com/conscious-quitting-has-arrived/> Det här drivs av Generation Z, som är de stora möjliggörarna i vår omställning. Det här gjorde jag ett försök att förklara i min installationsföreläsning vid LTU för tre år sedan: <https://www.youtube.com/watch?v=Th-gDL1cFRt&t=1944s>.

Företagsnyheter

- Tjåtigt ämne, men Amazon säger upp 18 000 anställda, Microsoft varslar 10 000 medarbetare, Alphabet (ägare av Google) varslar 12 000 medarbetare, Spotify 600 stycken, Ericsson 1 400 stycken, BASF 2 600 stycken. Men samtidigt behövs det fler fordonstekniker för elbilar, och det är stort sug efter anställda som sagts upp från NEVS.
 - <https://www.gp.se/ekonomi/amazon-sparkar-18-000-anst%C3%A4llda-1.89287776>
 - <https://www.svt.se/nyheter/storvarsel-pa-microsoft-10-000-berors>
 - <https://www.svt.se/nyheter/snabbkollen/jobbslakt-hos-googles-agarforetag>
 - <https://www.svt.se/kultur/spotify-sager-upp-6-procent-av-personalstyrkan>
 - <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/1-400-tjanster-bort-fran-ericsson>
 - <https://www.gp.se/ekonomi/postnord-storvarslar-1.90265447>
<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/uppgifter-8-500-tjanster-ska-bort-fran-ericsson-globalt>
 - <https://www.theguardian.com/business/2023/feb/24/basf-cut-jobs-energy-crisis-germany-recession>
 - <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/akut-brist-pa-fordonstekniker-behovs-over-6000-nya-mekaniker>
 - <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/stort-sug-efter-varslade-nevs-anstallda>
- IBM gör sig av med 3900 medarbetare, men VD är mest fokuserad på kvantdatorer. <https://computersweden.idg.se/2.2683/1.775730/ibm-sverige-vd>. Kvantdatorer är på väg att ta steget till bred tillgänglighet för industrin. <https://svt.se/nyheter/lokalt/vast/nu-ska-den-svenska-superdatorm-bli-tillganglig-for-industrin> Vad betyder detta? Lita på Justin Trudeau som förklarar det här på bästa möjliga sätt. https://www.youtube.com/watch?v=Eak_ogYMprk
- Knowits vd, Per Wallentin, ser två riktigt stora megatrender som kommer driva digitaliseringen de närmsta 30 åren: Befolkningsutvecklingen och hållbarhets/klimat-frågan. Det kommer bli en utmaning att få arbetskraften att räkna till för allt arbete, vilket driver automatisering. Har beskriver att "innovation och ny teknik kommer fortsatt att vara kritiskt för de utmaningar som vi möter". På kort sikt ser han att digitaliseringen är ett viktigt verktyg för att kunna lösa våra globala kriser: energikris, lågkonjunktur och globala oroligheter. På längre sikt, utöver automatisering och sänkning av kostnader, ser han en ökad kreativitet som drivs av kriserna. Techindustrins alltomfattande stora utmaning är kompetensförsörjningen. Antalet möjliga medarbetare och deras kompetenser räcker inte till för behoven.
 - <https://www.techarenan.news/2023/02/22/digitalisering-sverige-2023-tech-energi-ekonomi-pandemi-knowit-konsult/>
 - Antalet nystartade bolag i Sverige sjönk med sex procent under fjolåret. Inom IT-branschen var siffran närmare nio procent, visar statistik från Bolagsverket. <https://computersweden.idg.se/2.2683/1.774746/allt-farre-vagar-satsa-pa-eget-nyforetagandet-inom-it-dyker> Samtidigt tror analysföretaget Gartner att företagens IT-investeringar kommer ligga på en hög nivå. <https://computersweden.idg.se/2.2683/1.775209/analysforetaget-drar-ner-it-prognosen-for-2023--men-fortfarande-tydlig-okning> Men konsultsektorn växer, delvis genom förvärv men också organiskt. Det som begränsar tillväxten för teknik konsulterna är tillgången på kompetens, särskilt akut är den nationella bristen på IT-kompetens. <https://cinode.com/konsultkollen/> Och intressanta undantag till vikande nystartstrend finns ju! Enpact är ett nystartat konsultföretag som vill möjliggöra klimatambitioner med digital teknik. Bolaget drivs av Ingmar Jansson som bland annat varit Head of Sustainable Strategy & Business Development på Cybercom/ Knowit. Ingmar är även ordförande i branschorganisationen Digitaliseringskonsulterna. https://www.linkedin.com/posts/enpact-ab_climatechange-sustainability-technology-activity-7018710588402876416-cbae/ Accelerate at Iver är ett nytt bolag som samlar Ivers konsultverksamhet: totalt 300 digitaliserings- och innovationsexperter i Sverige och Norge. <https://www.iver.com/press-artiklar/accelerate-at-iver-ar-har/> Och för att möta samhällsbyggnadens ökande behov av strategisk rådgivning lanserades Hifab Advisory i november 2022 – en start-up inom Hifab-gruppen. De rekryterar nu strategikonsulterna Anna Larsson och Axel Simonsson för att stärka kompetensen inom energi- och digitaliseringsfrågor. Hifab Advisory leds av Amanda Tevell, tidigare vid PE Teknik & Arkitektur.
 - Bengt Dahlgren utökar affärsenheten Brand & Risk med en större satsning inom forskning och hållbarhet, under ledning av Cecilia Wetterqvist. <https://www.mynewsdesk.com/se/bengtdahlgren/pressreleases/bengt-dahlgrens-satsning-paa-forskning-och-haallbarhet-inom-brand-och-riskomraadet-accelererar-3231540>
 - Softhouse förvärvar Luleåbaserade Neava Technologies, med programvaran Neavas 3D-konfigurator Arvue Design Studio som ger fotorealistic upplevelse av bostäder i 360 grader. <https://www.softhouse.se/blog/2023/01/11/softhouse-forvarvar-luleabolaget-neava/>
 - Tyréns Group utser Olof Dederling till ny CIO. <https://www.mynewsdesk.com/se/tyrens/pressreleases/olof-dederling-ny-cio-foer-tyrens-3230081> Han ersätter Ylva Berg, som ledde NEXT, Tyréns stora satsning på digitala affärsmodeller. Hon flyttade i höstas till AFRY där hon nu ansvarar för affärsområdet Digital Services på AFRY X. <https://afry.com/en/newsroom/news/ylva-berg-appointed-vp-and-head-business-area-digital-services-afry-x> NEXT leds nu av Dag Måhlstrand. <https://www.tyrens.se/sv/om-oss/vaar-ledning/koncernledning/>
 - Bjerking inleder under 2023 en nationell expansion till väst och norr under nyrekryterade Ljot Strömseng, tidigare vd för Norconsult AB, som nu får rollen som affärsutvecklingschef och vice vd. I Luleå finns ett kontor etablerat, i väst inleds etableringen under innevarande år. <https://press.bjerking.se/posts/pressreleases/bjerking-inleder-nationell-expansion-och-rekr> Bolaget utser Lena Furuhovde till marknads- och utvecklingschef <https://press.bjerking.se/posts/pressreleases/bjerking-utser-lena-furuhovde-till-marknads-med-ansvar-ocksaa-for-bolagets-nyetablering-i-lulea>

Plan B

Plan B grundades 2007 och är en oberoende professionell tjänsteleverantör med ett brett ekosystem av partners inom näringsliv, myndigheter och akademi.

Med 40 anställda och kontor i Stockholm, Uppsala och Göteborg arbetar vi över hela Sverige. Vi har två affärsområden fokuserade på informationshantering och BIM-samordning i projekt, och två affärsområden fokuserade på digital transformation och innovation för organisationer. Vi har en adjungerad professor vid Luleå tekniska universitet.

Vår mission är att utveckla ett mer hållbart, klimatsmart och inkluderande samhälle.

Vi tror att det mest kraftfulla verktyget för detta är digitalisering.

Vi engagerar människor till att våga sikta högt och att omvandla ambitioner till handlingskraft och resultat.

**Nyfiken
på att prata
mer om hur vi kan
hjälpa din verksam-
het i omställningen?**

Kontakta oss idag!

Kontakt

Plan B BIM AB
Stora Nygatan 29
411 08 Göteborg
www.planbab.com

Dan Engström

affärsområdesansvarig Innovation
adjungerad professor
dan.engstrom@planbab.com

